

Državni zbor.

(Izv. poročilo.)

Prva seja.

Prva seja državnega zbora ne obeta kaj dobrega. Komaj je ministerski predsednik dr. Körber imenoval Poljaka dr. Weigelna kot starostnega predsednika, že so jeli na vsa grla kričati češki socialni demokrati. Dolgo se ni moglo razumeti, kaj hočejo. A zahtevali so, da naj Poljak Weigel govori — v poljskem jeziku. Po daljšem prestanku pozdravlja med vednim krikom Klofača in 4 tovarišev Weigel novoizvoljene poslance ter izrazuje željo, naj bi bil državni zbor resnično delaven, kar ni bil prejšnji skozi zadnja tri leta. Ko omenja smrti angleške kraljice Viktorije, začne goret zopet v drugem kotu zbornice. Wolf in njegovi nemški tovariši vpijejo: Heil Burom! To Vam je bila zmešnjava v zbornici, veča kakor ob zidanju babilonskega turma. Kaj je nadalje govoril starosta poslancev, so razumeli samo le stenografi, ki so stali zraven njega. Začelo se je klicati poslance po imenu, naj vsak stori običajno obljubo. Obetali so vsak v svojem maternem jeziku. Starosta Weigel naznanja slednjič, da hoče njegovo Veličanstvo 4. februarja v ponedeljek ob 12. uri slovesno otvoriti državni zbor, potem da se obhaja prihodnja seja državnega zbora v torek ob 11. uri. Proti temu predlogu ni bilo ugovora. Splošno se sodi, da tudi sedajšnji državni zbor je mrtvo rojeno dete. »Prišel sem k pogrebu državnega zbora«, mi je rekel star znanec iz prejšnje dobe. Bomo videli.

Prestolnigovor.

V ponedeljek je presvetli cesar otvoril državni zbor s prestolnim govorom. Omenil je, kako delo čaka državni zbor. Iz govora posnamemo za delavske stanove in za naš slovenski narod važne točke. Treba bo skrbeti za ureditev delavske dobe in delavskega varstva, za prisilno zavarovanje zasebnih uslužbencev in trgovskih pomočnikov. Glede poljedelstva se zahteva precejšnje povišanje fonda za melioracije in ureditev rek, preosnova terminske kupčije na borzi in kupčije s kmetijskimi pridelki in predloge o organizaciji kmetijskih zadrug. Zakonito treba urediti izseljevanje, preskrbeti za širne sloje stanovanj, ki so npravno in zdravstveno primerna, omejiti pijančevanje. Vlada ne bo ničesar zamudila, da povzdigne šolstvo in zagotovi npravno-versko vzgojo mladine. Glede narodnostnega vprašanja se priporoča zakonita ureditev. Vlada je dolžna, da neizpremenjeno

ohrani enotnost jezika v gotovih upravnih zadevah kot starodavno izkušeno sredstvo. Zadnji stavek je vzbudil med slovenskimi poslanci veliko začudenje, tembolj ker se letos prvič v prestolnem govoru ni naglašala enakopravnost vseh narodov in jezikov.

Pri prestolnem govoru je bilo navzočih obilo poslancev in drugega občinstva, ki so bili radovedni zlasti na odstavek o jezikovnem vprašanju. Nekateri so pričakovali nemirov, a so se motili. Čehov, socialistov in nemških radikaleev ni bilo zraven in za to se je vršilo vse mirno brez motenja. Cesar je govoril s krepkim in zvenečim glasom.

Druga seja.

V seji 5. febr. so se poslanci po žrebu razdelili v 9 oddelkov po 47 in 48 poslancev. Tem oddelkom so se (zopet po žrebu) izročili volilni zapisniki. Te zapisnike pregledajo posamezni poslanci in se bo o tem poročalo v seji 8. februarja. Če se odobri sto volitev, se more voliti predsedništvo. To bi se imelo zgoditi tudi že prihodnji petek. Zdaj je še neodločeno, se li izvoli prejšnje predsedništvo ali ne.

Pri današnji seji so se tudi naznanile tiste volitve, proti katerim se je vložil ugovor. Takih volitev je veliko, med drugimi tudi volitev dr. Pomerja za celjsko mestno skupino.

Ko je češki perovodja v seji 5. febr. čital v češkem jeziku neki ugovor, so zagnali grozen hrup nemški radikali (Wolf in tovariši), češ: v državnem zboru se sme govoriti le nemški. Temu kriku so zagnali nasprotni krik in hrup češki narodnjaki. Mir je nastal še le potem, ko je predsednik napovedal prihodnjo sejo za soboto 9. febr., a nemški narodnjak Kaiser se je temu uprl ter zahteval sejo za prihodnji petek. Predsednik pravi, da po njegovem mnenju se zamorejo zapisniki o volitvah pregledati še le do sobote. Toda pri glasovanju je obveljal predlog Kaiserjev, za katerega so glasovali tudi — Poljaki. Vse se je čudilo, da so Poljaki glasovali proti predlogu svojega rojaka, starostnega predsednika dr. Weigelna.

Politični ogled.

Baron Pražak umrl. Dne 31. januarja je v starosti 81 let umrl baron Alojzij Pražak, ki je bil od l. 1882 do 1892 člen Taaffejevega ministerstva in od 1881 do 1888 tudi vodja pravosodnega ministerstva, v kateri

so bila Volk, Volkan, Volkun, Volkovoj, Medved, Kuna, Košuta, Sokol, Glica, Cvetko, Cveta, Cvetana, Jagoda, Grozdana, Breza, Lipa, Jelka, Zlatan, Zlata, Zlatica, Srebra, Biserka i. dr.

Večidel jako lepa imena! Nekatera izmed njih služijo še danes za priimke, toda žalibog so že redka, druga kot prestave inorodnih krstnih imen kakor Sreško za Feliks (20.3., 18.5.), Cvetko za Florijan (4.5.), Dragotin za Karol (4.11.), Volkovoj za Wolfgang (31.10.), Bogomir za Gottfried (8.11.), Zlatan za Avrelijan (16.6.), Bogoljub in Bogomil za Deokar (7.6. in 8.1.), Miroslav za Friderik (5.3. in 18.7.), Dobrogost za Bonaventura (14.7.), Božidar za Teodor (11.1. in 9.11.), Željko za Deziderij (11.2.), Zdravko za Valentin (14.2.), Dobromil za Bonifacij (5.6.), Ljubivoj za Amijat (13.9.), Ljubica za Amalija (10.7.), Zoroslava za Avrelija, Bogovoljka za Teonila (23.8.), nekatera pa kot izvorna katoliška krstna imena kakor Vladimir (15.7.), Vladislav (27.6.), Jaroslav 26.2), Stanislav (7.5. in 13.11.), Ljudmila (16.9.)

C. Pobratimstvo.

Kdor se je rad družil, je sicer imel v mnogoštevilni zadrugi društva gotovo dovolj, ali za prijateljstvo v najglobljem pomenu besede se je drug najraje poiskal izven za-

lastnosti si je pridobil veliko zaslug tudi za slovensko uradovanje.

Povratek ruskega cara v Petrograd.

Dne 26. jan. povrnil se je ruski car po dolgi bolezni iz Livadije v Petrograd. Zaradi smrti kraljice Viktorije ni bilo službenega vsprejema, a med potjo v Petrograd je carja povsodi pozdravljalo prebivalstvo z velikim navdušenjem. Zvečer je bila v Petrogradu prirejena sijajna razsvetljava.

General Gurko. Znani ruski general od Šipka pasa, feldmaršal Gurko je na svojem posestvu Saharovu umrl. Rojen je bil leta 1828. Sploh jako nadarjen vojskovodja, je zlasti zaslovel v rusko-turški vojni. L. 1882. je postal generalni guverner v Varšavi, kjer je služil celih 12 let. A tukaj se je obnašal proti katoliškim Poljakom jako kruto.

Trozveza na Balkanu. Bolgarski knez Ferdinand je v Nišu obiskal srbsko kraljevsko dvojico. Gre se za zvezo Srbije, Bolgarije in Črne Gore pod vodstvom kralja Aleksandra proti Avstriji.

Angleško kraljico Viktorijo so pokopali dne 4. febr. v Fragmore. Pri pokopu je zastopal avstrijskega cesarja prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Pri sprevedu se je pripetil jako neprijeten dogodek. Med vožnjo so se ustavili konji, ki so peljali rakev. Mornarji so jih morali izpreči in so sami potegnili voz do cerkvenih vrat.

Vojska v Južni Afriki. Govori se, da misli nemški cesar Viljem posredovati pri Angležih v korist Burov. Ta govorica je pač le malo verjetna. Nizozemska mirovna zveza pa je poslala spomenico na novega angleškega kralja, naj začne svojo vladu z velikodušnim dejanjem in ustavi vojsko v Južni Afriki. Na to še ni prišel odgovor. Buri še vedno klestijo Angleže.

Dopisi.

Od Sv. Bolfenka pri Središči. Dragi nam »Slovenski Gospodar«! Tužnim srcem ti javljamo naše žalostno narodnostno stanje in naše propadanje. Živ dokaz, kako v narodnostnem oziru propadamo, je ptujski lažnjivi kljukec, kateri že zahaja k več hišam naše župnije, in sicer večinoma k onim, kateri so še politično neizobraženi. Imen teh zapeljanih sožupljanov tukaj ne bomo obvestili in jih obsojali, ker vemo, da so to storili le iz politične nevednosti. Glavni vzrok tega je le en par zlikovcev, kateri trobijo v germanski rog in ta list z vso močjo priporočajo, katerih imena pa za sedaj zamolčimo;

njem izpolni, kar pravijo imena Veselin, Veseljko, Tešimir (tešiti = tolažiti), Veselica. Dete, ki naj je od vseh ljubljeno in uživa čast, je dobilo ime Ljuboslav, Dragomir, Mnogomil, Častimir, Blagoslava, ki naj mu je dana oblast, Vladislav, Vladimir, Vsevlad, Vlastica, ki naj je modro in bistrega uma, Sodimir, Znanoslav, Dobromisl, Bistra, Modrica, Sodka, ki naj ima druge določene lepe dušne dolžnosti, Milutin, Miroslav, Mirko Ljubomir, Tihomir, Tihomil, Dobromil, Miloust, Stanislav, Prostoljub, Dobrilo, Radovit (rad = delo, vit = tudi dobiček), Milica, Ljudmila, Blagovesta, Iskrena, Blaga, Mirna, Voljka (trdno voljo); a tudi telesne vrline so se otroku želele, kar kažejo imena kakor Jačim, Velesil, Lepa, Divna, dočim imena Dragotin, Draga, Dragica, Ljuba, Ljubica znamenjujejo ljubimca starišev. Izraženo pa nahajamo v imenih tudi pobožnost, bodisi da se je dete smatralo za dar bogov: Božidar, Darovan, Nebodar, Dana, Darinka, bodisi pa tudi, da se je njih naklonjenosti priporočalo celo posebno: Božo, Bogoslav, Bogomil, Bogomila. Čudno se nam bo prvi hip zdelo, da so v tvoritev imen služila tudi imena živali, rastlin in tudi rudnin; a treba le pomisliti, da je božanstvom bilo v prirodi posebej posvečeno to in ono, in da je sploh verstvo bilo najtesnejše spojeno s prirodo; taka imena

druge. To prijateljstvo, ki se je sklenilo slovesno in za žive dni, se je zvalo pobratimstvo, oziroma posestrimstvo. Sklepalo se je med starimi in mladimi istega in različnega spola; moški se je zval pobratim, ženska je bila posestrima. Pobratimstvo je veljalo za sveto in neoskrunljivo; zahtevalo pa je, da si druga zaupata popolnoma vse, da sta si v pomoč v vsaki sili, in da je vsak izmed njiju vedno pripravljen za svojega pobratima nemudoma žrtvovati vse, tudi kri in življenje. Pobratim se je s pobratimom smatral tako tesno zvezanega kakor z rodnim bratom, priznavala pa ga je tudi vsa rodbina za svojca. Pobratimstvo je bilo poleg osebnih koristi še občno pomembno zato, ker je zadruga vezalo ter v njih zaduševalo sebičnost in partikularizem.

Danes ga nahajamo le še v slovanskem jedru, v Rusih, pa tudi v Serbohrvatih in Bulgarjih, kjer ga je turčinstvo iznova oživilo. V Slovencih je menda izginilo popolnoma; a še l. 1851. je M. Majar o Korošcih v »Slov. Bčeli« poročal to-le: »Koroški Slovenci se tudi pobratijo in Slovenke se posestrijo, in tedaj se zovejo bratje in sestre. Pobratjeni Slovenci se imajo za zlahto ter si pomagajo v potrebah. O semnjih, cerkvenih shodih itd. se vabijo na obed. Ako se hočeta na Zilji dva pobratiti, napijeta si na zdravje, rekoč: »Bodiva si brata! Pomozi ti Bog!« Ako se